

4.1

ΑΠΕ / ατολικά

Γιατί έχει σημασία για τον πολίτη η «ακτινογραφία» της ενέργειας

του Παναγιώτη Παπασαματίου
Γενικού Διευθυντή της ΕΛΕΤΑΕΝ

Η ΕΛΕΤΑΕΝ υπέβαλε και σε αυτές τις ευρωεκλογές 9 σύντομες ερωτήσεις στους υποψηφίους. Οι απαντήσεις και η ανάλυσή τους μπορεί να βρεθούν στο δικτυακό της τόπο. Είχε προηγηθεί ανάλογο ερωτηματολόγιο στους υποψηφίους των ευρωεκλογών του 2019.

Σε αυτά τα 5 χρόνια άλλαξαν αφενός η σκοπιμότητα των ερωτήσεων και αφετέρου τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των απαντήσεων που λάβαμε. Το ερωτηματολόγιο του 2019 είχε σκοπό να ενημερώσει τους υποψηφίους για το ενεργειακό τοπίο και τον ρόλο της ατολικής ενέργειας σε αυτό. Αν και η ενέργεια και το κλίμα αποτελούσαν ανέκαθεν σημαντικά θέματα πολιτικής, δεν είχαν λάβει ακόμα στη δημόσια σφαίρα τη βαρύτητα που τους άρμοζε. Αυτό συμπάρεσε την πλειοψηφία των πολιτικών, άρα και των υποψηφίων ευρωβουλευτών, και συνεπώς το 2019, υπήρχε ανάγκη ενημέρωσής τους. Σήμερα πλέον, η ενέργεια και το κλίμα βρίσκονται στην καθημερινή μας συζήτηση. Το επέβαλε η πραγματικότητα: η κρίση που ξεκίνησε το καλοκαίρι του 2021, ο πόλεμος που ακολούθησε και συνεχίζεται, οι παρεμβάσεις των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων, η καθημερινή ενημέρωση στα δελτία ειδήσεων, αλλά και οι απτές συνέπειες της κλιματικής κρίσης όπως μεγάλες δασικές πυρκαγιές

και καταστροφικές πλημμύρες.

Αυτή η αλλαγή αποτυπώνεται και στην «αυτοαξιολόγηση» που έκαναν όσοι υποψήφιοι απάντησαν στις ερωτήσεις της ΕΛΕΤΑΕΝ. Το 2019 το 13% δήλωσε πολύ ενημερωμένο για την ευρωπαϊκή πολιτική στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Το 2024 το ποσοστό αυτό εκτοξεύθηκε στο 71%. Το ελάχιστο που δείχνει αυτή η αλλαγή, είναι τον όγκο της πληροφορίας που έχουν εισπράξει οι υποψήφιοι (άρα και η κοινωνία) τα προηγούμενα χρόνια αλλά και την αντίληψη που έχουν οι υποψήφιοι για το τι αποζητά η κοινωνία: υποψήφιοι που θα είναι ενημερωμένοι για θέματα ενέργειας και Α.Π.Ε.

Φυσικά δεν περιμέναμε το ερωτηματολόγιο της ΕΛΕΤΑΕΝ για αυτά τα συμπεράσματα. Η θεματολογία του γενικού τύπου, ηλεκτρονικού και έντυπου, και οι συζητήσεις στα οικογενειακά και φιλικά μας περιβάλλοντα τα αποδεικνύουν. Υπάρχει όμως κάτι το ουσιαστικό: η βασική αιτία αυτού του ενδιαφέροντος του κοινού είναι το κόστος της ενέργειας και πώς αυτό επηρεάζει την τσέπη του. Αν και αυτό είναι εύλογο, υπάρχουν πολλοί ακόμα λόγοι για τους οποίους το ευρύ κοινό πρέπει να ενδιαφέρεται για την «ακτινογραφία» του κλάδου της ενέργειας.

Θα καταγράψω μερικούς από τους λιγότερο προφανείς:

1 Η διατηρήσιμη ανάπτυξη: Το 2032 είναι σε μόλις 8 χρόνια. Μετά η Ελλάδα θα βρεθεί έξω από το δίκτυ ασφαλείας που της άπλωσαν οι εταίροι της κατά την προ ετών ρύθμιση των χρεών της. Αυτό σημαίνει κατακόρυφη αύξηση των δημοσίων πόρων που θα κατευθύνονται στην εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους. Το τι θα συμβεί με τον παρανομαστή, και πόσο βιώσιμο θα συνεχίσει να είναι το χρέος εξαρτάται από το πόσο βιώσιμη θα είναι η ανάπτυξη: και αυτό προϋποθέτει – μεταξύ άλλων- φθινή ενέργεια με προβλέσιμο κόστος για τα νοικοκυριά και την οικονομία. Προφανώς, **η αιολική ενέργεια είναι βασικός πυλώνας της προσπάθειας για φθινή ενέργεια.**

Προϋποθέτει επίσης μια επανάσταση **στον τρόπο που αναπτύσσονται και αδειοδοτούνται οι παραγωγικές επενδύσεις στη χώρα**, και στη στάση που τηρεί το κράτος και οι τοπικές κοινωνίες. Η εμπειρία των αιολικών πάρκων δεν είναι θετική: επικρατεί μεγάλη απόκλιση μεταξύ των προσπαθειών του κεντρικού Υπουργείου και των μεγάλων καθυστερήσεων από τα κέντρα του κράτους που δεν ελέγχονται από το Υπουργείο Ενέργειας.

2 Η διεθνής θέση της Ελλάδας: Στο σύγχρονο κόσμο είναι σημαντικό να είσαι απαραίτητος στους εταίρους και συμμάχους σου. Η Ελλάδα μπορεί να συμβάλει στην ενεργειακή ανεξαρτησία και ασφάλεια της Ευρώπης, με το εγχώριο αιολικό της δυναμικό. Πλέον, στην ανατολική Μεσόγειο το διακύβευμα μετακινείται από την πολιτική των αγωγών και της έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, στην πολιτική των ηλεκτρικών διασυνδέσεων και στην διακίνηση μεγάλων ποσοτήτων ηλεκτρικής ενέργειας. **Η Ελλάδα μπορεί να γίνει κόμβος διαμετακόμισης ηλεκτρισμού και, κυρίως, μπορεί να γίνει βασικός παραγωγός και εξαγωγός πράσινης ενέργειας, με τα αιολικά της πάρκα, χερσαία και θαλάσσια, στο Αιγαίο και αλλού.** Αυτό σημαίνει γεωπολιτική ενδυνάμωση, ενίσχυση της ειρήνης και της ασφάλειας στην άμεση περιοχή μας και αύξηση των δυνατοτήτων προβολής ισχύος στην ευρύτερη περιοχή και ειδικά εκεί όπου η πατρίδα μας διατηρεί ειδικά ενδιαφέροντα.

3 Ανταγωνιστικότητα και εξωστρέφεια: Η ανάπτυξη πολλαπλασιάζεται όταν η χώρα παράγει ανταγωνιστικά προϊόντα που οι καταναλωτές σε άλλες χώρες θέλουν να

αγοράσουν. Αυτό βοηθά το εμπορικό ισοζύγιο και την εισροή πλούτου. Στην περίπτωση του ηλεκτρισμού, αυτό σημαίνει ηλεκτρόνια που παράγονται τις ώρες που οι όμορες χώρες τα ζητούν: και αυτές οι ώρες δεν θα είναι οι μεσημεριανές, όταν τα φωτοβολταϊκά στα Βαλκάνια και την Ιταλία θα υπερπαράγουν και οι τιμές στην αγορά θα έχουν «κανιβαλιστεί». Για αυτό, εδώ και πάνω από 3 χρόνια, λέμε ότι **το στοίχημα των εξαγωγών ενέργειας απαιτεί ένα μείγμα τεχνολογιών Α.Π.Ε. με πολύ μεγαλύτερη αναλογία αιολικών, από ό,τι το σημερινό ΒαU σενάριο.** Αναμένουμε να αποτυπωθεί αυτό στο ΕΣΕΚ και στις Οριστικές Προσφορές Σύνδεσης.

4 Καθαρός αέρας και λιγότερο θόρυβος: Κλείστε τα μάτια και επικεντρωθείτε στους θορύβους που ακούτε έξω από το σπίτι ή το γραφείο όπου βρίσκεστε. Ανοίξτε τα, και θυμηθείτε τις τοπικές πηγές ρύπων στη γειτονιά σας. Αν φανταστείτε τη γειτονιά σας αποκλειστικά με ηλεκτρικά οχήματα και με συστήματα ηλεκτρικής θέρμανσης και κλιματισμού, ούτε ο θόρυβος ούτε οι ρύποι που εντοπίσατε θα υπάρχουν. Αυτό είναι μια μόνο πτυχή της νέας καθημερινότητας που φέρνει η ενεργειακή μετάβαση. Και είναι μια από εκείνες που θα αισθανθεί άμεσα ο πολίτης.

Αυτοί είναι 4 λόγοι για τους οποίους πρέπει ο πολίτης να νοιάζεται για την ενέργεια. Το πρόβλημα είναι ότι ο τομέας της ενέργειας είναι – αντικειμενικά - πιο περίπλοκος και απαιτεί περισσότερη από τη συνήθη επιμέλεια για να διαμορφώσει πολιτική άποψη ένας μη ειδικός. Αυτή όμως **η πρόκληση δεν μειώνει την ευθύνη των πολιτών.** Από την άλλη μεριά, το ότι είναι ένας δυσνόητος κλάδος, δίνει την ευκαιρία σε κακοπροαίρετους, να εκμεταλλευτούν αυτή την δυσκολία, προκειμένου να διχάσουν την κοινωνία προωθώντας ψέματα. Οι πολίτες όμως οφείλουν να ενημερώνονται. Η ενημέρωση είναι το όπλο απέναντι στο λαϊκισμό, στην ανικανότητα, στην αδράνεια. Αυτό απαιτεί χρόνο: Για παράδειγμα, **αρκούν 30 δευτερόλεπτα για να αντικρούσεις στο διαδίκτυο τις σαχλαμάρες ότι οι φωτιές μπαίνουν για τις ανεμογεννήτριες. Όμως, αρκούν μόλις 3 δευτερόλεπτα για να διασπείρει ένας λαϊκιστής αυτή την «ψεκασμένη» θεωρία, εάν τα υποψήφια θύματά του δεν αναλαμβάνουν την ευθύνη να την ελέγξουν.**

Όλα αυτά αυξάνουν και τη δική μας ευθύνη: δεν αρκεί να λέμε την αλήθεια. Πρέπει να τη λέμε με πιο πειστικό τρόπο. ■